

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2012

Ενδεικτικές Απαντήσεις

Νεοελληνική Γλώσσα

γενικής παιδείας

A. Αρχικά, η συγγραφέας υπογραμμίζει την οικουμενικότητα και διαχρονικότητα της αρχαιοελληνικής κλασικής τέχνης που πρώτη, τιθασεύοντας το ένστικτο, διαμόρφωσε το αισθητικό ιδεώδες, με στόχο την επικοινωνία με το Θεό και τον Άνθρωπο. Συγκεκριμένα, το άγαλμα, ως αισθητική απεικόνιση της ορθολογιστικής φιλοσοφίας, διαγράφει τη διαδρομή από το «μύθο στο λόγο» και γίνεται σύμβολο της κοινωνικής ευθύνης, της ιστορικής συνέχειας και της δημοκρατικής κοινωνίας. Η αρχαία ελληνική τέχνη, επισημαίνει, παρακολουθεί την πολιτισμική εξέλιξη από τον άνθρωπο της Φύσης στον άνθρωπο της Πόλης και την αποδέσμευση του πνεύματος μέσα από αισθητικές μορφές. Σηματοδοτεί την αρχή της γνώσης, της αυτογνωσίας, της φιλοσοφίας και αποπειράται τη θέωση του ανθρώπου, γι' αυτό παραμένει άφθαρτη, γνήσια, αληθινή, καταλήγει η συγγραφέας. (112 λέξεις)

B1.

[Θ. Π.:] Η αρχαιοελληνική κλασική τέχνη παραμένει πάντα πρωτοποριακή, σύγχρονη, ζώσα. **[Λ.Σ.:]** Δημιουργήθηκε σε ένα συγκεκριμένο φυσικό περιβάλλον και κοινωνικό χώρο εκφράζοντας τις αισθητικές αντιλήψεις των ανθρώπων της εποχής, αντανακλώντας την αρμονία με τον εαυτό και το σύμπαν. Κατόρθωσε να ακινητοποιήσει τις «αιώνιες στιγμές», να ξεπεράσει την τραγική σύγκρουση χρόνου και άχρονου, να διαρρήξει τα στενά όρια του ατόμου, του τόπου, του χρόνου, και να αναχθεί σε διατομική, διατοπική, διαχρονική, δηλαδή **απόλυτη**. **[Π.Κ.:]** Βοηθά, έτσι, και το σύγχρονο άνθρωπο να αναζητήσει διέξοδο στην καθημερινότητά του και να «εγγίσει» το αιώνιο. (86 λέξεις)

B2α.

Ι. ΤΡΟΠΟΣ ΠΕΙΘΟΥΣ: Επίκληση στη Λογική

ΜΕΣΑ ΠΕΙΘΟΥΣ: Επιχείρημα

Στόχος, η απόδειξη της θέσης / άποψης της συγγραφέως, η προβολή της αξίας της αρχαίας ελληνικής κλασικής τέχνης.

ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΗ 1: είναι η τέχνη πυξίδα ... τα αδιέξοδα,

ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΗ 2: γι' αυτό εμπνέει ... ελευθερίας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ: Να γιατί η αρχαία τέχνη μένει πάντα πρωτοποριακά επίκαιρη και ζωντανή:

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2012

Ενδεικτικές Απαντήσεις

ΕΙΔΟΣ ΣΥΛΛΟΓΙΣΜΟΥ: Επαγωγικός Συλλογισμός, καθώς ξεκινά από τις επιμέρους διαπιστώσεις (η τέχνη είναι πυξίδα και προσανατολισμός, δεν γνώρισε αδιέξοδα, αγνοεί αμηχανίες, εμπνέει κάθε αναγέννηση, μένει η βάση κάθε πνευματικής παλιννόστησης) και προχωρεί προς ένα γενικό συμπέρασμα (η αρχαία τέχνη μένει πάντα πρωτοποριακά επίκαιρη και ζωντανή).

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

ΕΓΚΥΡΟΣ, διότι οι προκείμενες καταλήγουν με λογική αναγκαιότητα στο συμπέρασμα.

ΑΛΗΘΗΣ, διότι οι προτάσεις ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα.

ΟΡΘΟΣ, εφόσον είναι και έγκυρος και αληθής.

ΜΕΣΑ ΠΕΙΘΟΥΣ: Τεκμήρια

Στόχος, η θεμελίωση των απόψεων σε συγκεκριμένα στοιχεία.

α. «Δάμασε η ελληνική τέχνη το ζώο πριν ανακαλύψει τον τέλειο άνθρωπο.»

β. «είναι η τέχνη πυξίδα και σταθερός προσανατολισμός»

ΕΙΔΟΣ ΤΕΚΜΗΡΙΟΥ: α. Ιστορικά Αποδεκτή Αλήθεια, β. Εμπειρική Αλήθεια

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ: Αξιόπιστα, καθώς σχετίζονται άμεσα με το θέμα, είναι αντικειμενικά, ελεγμένα και εξακριβωμένα.

II. ΤΡΟΠΟΣ ΠΕΙΘΟΥΣ: Επίκληση στη Συναισθήματα

«Ιδού ... αέναο γίνεσθαι».

Σκοπός, να διεγείρει συναισθήματα αγάπης, θαυμασμού, δέους.

ΜΕΣΑ ΠΕΙΘΟΥΣ:

- Περιγραφή (το συντροφικό συναπάντημα ... διδάσκει η αρχαία αισθητική)
- Αφήγηση (Δάμασε ... γίνεσθαι)
- Επανάληψη (ιδού)
- Εικονοπλαστικός λόγος (Δάμασε η ελληνική τέχνη το ζώο)
- Σχήματα λόγου (προσωποποίηση, μεταφορά, υπερβολή)
- Ερωταπόκριση (Πού βρίσκεται η αρχή; Ιδού...)
- Συνυποδηλωτική χρήση της γλώσσας (αυγή του μυστηρίου)

Β2β.

i) το αρχαιοελληνικό αισθητικό επίτευγμα **σημαδεύει** την καταγωγή μιας τέχνης

ii) (ο καλλιτέχνης...) να **δαμάσει** το πάθος και τη μοίρα με τα έργα του

iii) (το αρχαίο άγαλμα) ορθώνεται **εγγυητής** της ιστορικής αλληλεγγύης του συνόλου

iv) έτσι όπως την **ονειρευόταν** η **νεογέννητη** δημοκρατία

κ.λπ.

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2012

Ενδεικτικές Απαντήσεις

B3α.

ΛΕΞΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ	ΣΥΝΩΝΥΜΗ ΛΕΞΗ
επίτευγμα	κατόρθωμα, επιτυχία
δαμάσει	τιθασεύσει, κυριαρχήσει, χαλιναγωγήσει, καταστείλει, περιορίσει
μετάβαση	μετακίνηση, πέρασμα, διαδρομή
πληρότητα	ολοκλήρωση, αρτιότητα, τελειότητα
ουσιώδες	σημαντικό, θεμελιώδες, βασικό, κύριο

B3β.

ΛΕΞΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ	ΑΝΤΩΝΥΜΗ ΛΕΞΗ
έλλογη	άλογη
κοντά	μακριά
συνοπτικό	αναλυτικό, διεξοδικό
φυσικής	τεχνητής
αιχμαλωτίσει	(απ)ελευθερώσει, απεγκλωβίσει

B4.

i) είδος της σύνταξης: ενεργητική (διαγράφει) / προβάλλεται το υποκείμενο του μεταβατικού ρήματος.

Τα πλαίσια μιας πάντα ενομούμενης και ισορροπημένης πολιτείας διαγράφονται από τον τεχνίτη,

ii) είδος της σύνταξης: ενεργητική (δάμασε, ανακαλύψει) / προβάλλεται το υποκείμενο του μεταβατικού ρήματος.

Το ζώο δαμάστηκε από την ελληνική τέχνη, πριν ανακαλυφθεί ο τέλειος άνθρωπος.

Γ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ: Εισήγηση

- Προσχεδιασμένος προφορικός (ρητορικός) λόγος με αφορμή συγκεκριμένη περίπτωση
- Σύνδεση με επικαιρότητα
- Τεκμήρια
- Υφος: άμεσο, οικείο

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2012

Ενδεικτικές Απαντήσεις

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ

Αξιότιμε κ^ε Δήμαρχε & μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου,
Αγαπητοί Συνδημότες,
Κυρίες & Κύριοι,

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

✓ 21^η Μαΐου η σημερινή, Παγκόσμια Ημέρα Πολιτιστικής Ανάπτυξης, και ο Δήμος μας, πρωτοπόρος και πάλι, διοργανώνει την Ημερίδα «Τέχνη και Ζωή», στην οποία έχω την τιμή και τη χαρά να εκπροσωπώ το σχολείο μου. Θα προσπαθήσω, λοιπόν, να καταθέσω τους προβληματισμούς, τους δικούς μου και των συμμαθητών μου, σχετικά με την αναγκαιότητα της Τέχνης, ιδιαίτερα για τη γενιά μας, αλλά και τις σκέψεις μας, ώστε να ενισχυθεί η **αισθητική αγωγή** στα σχολεία μας.

ΜΕΤΑΒΑΣΗ

✓ Θα μου επιτρέψετε να ξεκινήσω την εισήγησή μου με ένα απόσπασμα από μια ομιλία της αγαπημένης σε όλους μας ποιήτριας **Κικής Δημουλά** στο Αρσάκειο Λύκειο: «η Τέχνη ξαναπλάθει ως λαθραίος Θεός τον κόσμο από την αρχή σχεδόν, μεταμορφώνοντας ό,τι μας απελπίζει ως γνωστό και αδιάσειστο σε μια καταπραϊντική αβεβαιότητα.»

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Ζητούμενο 1. η προσφορά της Τέχνης στους νέους σήμερα

(ερώτηση)

- ✓ Θα συμφωνήσετε μαζί μου ότι η Τέχνη είναι η υψηλότερη και ευγενέστερη εκδήλωση του ανθρώπινου πνεύματος, χώρος ύπαρξης και ζωής, καταφύγιο στις δυσκολίες και στα βάσανα της καθημερινότητας, μέσο συνεννόησης, τρόπος επικοινωνίας
- ✓ σε όλους τους πολιτισμούς αποτελεί τη συνισταμένη των προσπαθειών του ανθρώπου να εξιδανικεύσει το υπάρχον και να δημιουργήσει έναν κόσμο μορφών, που θα του επιτρέψει την αποκάλυψη της **αυθεντικής αλήθειας** και την εμπειρία μιας πραγματικότητας που δεν υπόκειται στις αντιφάσεις της καθημερινής ζωής, της **αισθητικής πραγματικότητας**
- ✓ μέσα από την Τέχνη ο άνθρωπος, πολύ περισσότερο ο νέος, ανακαλύπτει το βαθύτερο «είναι» του, πολλαπλασιάζει το βαθμό **αυτογνωσίας** του
- ✓ διευρύνει τους πνευματικούς του ορίζοντες, καλλιεργεί την αντιληπτική και κριτική του ικανότητα, συνειδητοποιεί την πολιτιστική του κληρονομιά, συναντά άλλους πολιτισμούς, ικανοποιεί την ανάγκη του για **ελευθερία**
- ✓ διαμορφώνει **αισθητικά κριτήρια**, τέρπεται, διδάσκεται, καλλιεργείται, ευαισθητοποιείται, εξευγενίζεται, ωριμάζει συναισθηματικά
- ✓ ενστερνίζεται τις διαχρονικές ανθρωπιστικές αξίες και ιδανικά, καλλιεργεί το σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα, οδηγείται στην ηθική τελείωση

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2012

Ενδεικτικές Απαντήσεις

- ✓ «η Τέχνη καταργεί τη μοναξιά μας» Ν. Εγγονόπουλος. Ο άνθρωπος δεν ολοκληρώνεται αν δεν υπερβεί την ατέλεια της ξεχωριστής του ύπαρξης(Εγώ), αν δε συναντηθεί / επικοινωνήσει με το συνάνθρωπο(Εσύ)
 - ✓ κάθε μορφή καλλιτεχνικής δημιουργίας αποτελεί έκφραση του ανθρώπου που ζητά να δώσει **αισθητική μορφή** στο νόημα της ζωής
 - ✓ ακολουθεί πορεία παράλληλη με την εξέλιξη των υπόλοιπων πολιτιστικών δημιουργημάτων του ανθρώπου, εμπλουτίζει τον πολιτισμό, σηματοδοτεί την πρόοδο του κοινωνικού οργανισμού, ανυψώνει το επίπεδο της κοινωνικής ζωής
 - ✓ σκοπός της Τέχνης είναι, μέσα από την **αισθητική συγκίνηση**, να εκφράσει νοήματα που βρίσκονται πέρα από την επιστημονική γνώση και την ανθρώπινη διάνοια, να προσφέρει **ήθος** πέρα από τους κανόνες της συμβατικής κοινωνικής ηθικής
 - ✓ η Τέχνη που ανυψώνει τον άνθρωπο από μια ατελή σε μια ολοκληρωμένη ύπαρξη, που τον βοηθά όχι μόνο να υπομένει την πραγματικότητα, αλλά και να τη διαμορφώνει πιο αντάξιά του, συμβάλλοντας αποτελεσματικά στη βελτίωσή της, είναι **κοινωνική αναγκαιότητα**
 - ✓ η αναγκαιότητα της Τέχνης μεγιστοποιείται στις σύγχρονες μεταβιομηχανικές κοινωνίες, όπου η κατανάλωση γίνεται αυτοσκοπός (καταναλώνω, άρα υπάρχω), ο νέος κινδυνεύει να αφομοιωθεί από τεχνητούς κόσμους που μονάχα κίβδηλη ευδαιμονία μπορούν να προσφέρουν
 - ✓ στη σύγχρονη κοινωνία της **ολικής κρίσης** και της αλλοτρίωσης, η Τέχνη παραμένει το αντίδοτο, ιδιαίτερα για τους νέους, ένας σταθερός προσανατολισμός προς το υψηλό, το ιδανικό, το άφθαρτο.
- ΜΕΤΑΒΑΣΗ**
- ✓ Η δημιουργική επαφή του νέου με την Τέχνη και η συμμετοχή του στο σύγχρονο πολυ-επικοινωνιακό και πολυ-πολιτισμικό περιβάλλον μπορούν να υλοποιηθούν, αν οι φορείς κοινωνικοποίησης, και ιδιαίτερα το σχολείο, αποκτήσουν υψηλή προτεραιότητα, απολαμβάνοντας της εκτίμησης και της ενίσχυσης της Πολιτείας και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ζητούμενο 2. οι τρόποι με τους οποίους μπορεί το σχολείο να συμβάλει στην ουσιαστική επαφή τους με την Τέχνη (ερώτηση)

- ✓ Το σημερινό ελληνικό σχολείο, ενώ διακηρύττει το δημοκρατικό του χαρακτήρα όσο αφορά στην καθολικότητα, στη συμμετοχή και την αξιοκρατία, λειτουργεί αυταρχικά και δασκαλοκεντρικά, και, εφαρμόζοντας ένα αφηρημένο μοντέλο γνώσης, διευρύνει το χάσμα ανάμεσα στο εκπαιδευτικό σύστημα και το κοινωνικό πλαίσιο στο οποίο αναφέρεται και με το οποίο συνδέεται άρρηκτα
- ✓ ο μαθητής αποκόπτεται από την εμπειρική βίωση του κόσμου έχοντας μόνο την εμπειρία του ερμητικού κόσμου της τάξης, με αποτέλεσμα η γενιά μας να είναι μια γενιά

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2012

Ενδεικτικές Απαντήσεις

που ξέρει πολύ περισσότερα για τον κόσμο, αλλά που τον έχει βιώσει εμπειρικά πολύ λιγότερο από οποιαδήποτε άλλη

✓ ο σύγχρονος μαθητής επιζητεί το **βιωματικό σχολείο**, καθώς είναι εκείνο που θα τον βοηθήσει να κατανοήσει και να ερμηνεύσει τον κόσμο, θα τον ενθαρρύνει να αναπτύσσει πνεύμα συνεργασίας και ομαδικότητας, να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες,

να διαμορφώνει το παρόν και το μέλλον του σε μια κοινωνία που διαρκώς αλλάζει

✓ οι **νέες ανθρωπιστικές σπουδές**, σύμφωνα με τον Εντγκάρ Μορέν, προτείνουν να αντιμετωπίζονται οι άνθρωποι όχι στενά, με βάση μόνο τις γνώσεις τους, αλλά σφαιρικά με βάση τις ευαισθησίες τους, τη φαντασία τους, τις επιθυμίες τους

✓ «ο στόχος της Τέχνης στην εκπαίδευση, που θα μπορούσε να ταυτίζεται με τους ίδιους τους στόχους της εκπαίδευσης, είναι να αναπτύξει στο παιδί ένα ενιαίο τρόπο εμπειρικής βίωσης όπου το «προσπαθώ» αποβλέπει σε μια πληρέστερη κατανόηση της πραγματικότητας.» *H. Read*

✓ μια **καλλιτεχνική δραστηριοποίηση** του μαθητή με τη δημιουργία πολιτιστικών προγραμμάτων θα απεγκλωβίσει τις δημιουργικές του ικανότητες προς την κατεύθυνση της εσωτερικής απελευθέρωσης, με στόχο όχι τη στενά διανοητική συγκρότηση του επιστήμονα, αλλά τη διαμόρφωση του καλλιτέχνη - ολοκληρωμένου ανθρώπου, που αντιλαμβάνεται τον κόσμο ως ενιαίο σύνολο

✓ η **αισθητική αγωγή** θα εξοικειώσει το μαθητή με το Ωραίο και θα του προσφέρει διεξόδους δημιουργικότητας και αυτο-έκφρασης μέσα κι έξω από το σχολείο. Αυτό προϋποθέτει

- υλικότεχνική υποδομή (σχολικές βιβλιοθήκες, πολιτιστικά εργαστήρια)
- εξοικείωση με τις νέες τεχνολογίες
- ενίσχυση των μαθημάτων και προβολή των καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων των μαθητών: Λογοτεχνία, Θεατρολογία, Ιστορία της Τέχνης, Συγγραφή, Ζωγραφική, Μουσική κ.λπ.
- επισκέψεις σε πολιτιστικά κέντρα, πινακοθήκες, μουσεία, μνημεία, θέατρα
- συμμετοχή σε πολιτιστικούς συλλόγους

✓ η **διαπολιτισμική εκπαίδευση** θα καλλιεργήσει τον αμοιβαίο σεβασμό και την αμοιβαία κατανόηση μεταξύ όλων των μαθητών, οποιαδήποτε κι αν είναι η γλωσσική, εθνική ή θρησκευτική καταγωγή τους, υιοθετώντας εναλλακτικές παιδαγωγικές πρακτικές που υπερβαίνουν τη σημερινή μονοπολιτισμική και μονογλωσσική αντίληψη και προωθούν τον **πολιτιστικό πλουραλισμό**, και θα οδηγήσει στη συνειδητοποίηση της αναγκαιότητας της **Πολιτιστικής Διαφορετικότητας** για την ενδυνάμωση όλων των μορφών Πολιτισμού

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2012

Ενδεικτικές Απαντήσεις

✓ η **καθολική παιδεία**, μια παιδεία για όλους χωρίς προνόμια και διακρίσεις, θα καταργήσει τα στεγανά ανάμεσα στους διάφορους επιστημονικούς κλάδους και θα διδάξει τους τρόπους της «διά βίου παιδείας» και της συνεχούς αυτο-μόρφωσης

✓ καταλήγοντας, ορισμένες περιοχές του σχολείου, όπου θα μπορούσε να ευδοκιμήσει η **αισθητική παιδεία**, είναι:

- η περιοχή της διδασκαλίας
- η περιοχή των σχέσεων εκπαιδευτικών – μαθητών
- η περιοχή των σχέσεων ανάμεσα στους μαθητές
- η περιοχή της σχέσης σχολείου - οικογένειας και σχολείου – κοινωνίας

ΜΕΤΑΒΑΣΗ

Κυρίες & Κύριοι,

✓ οι νέοι ζούμε ό, τι μας επιτρέπει να ζήσουμε η εποχή μας: τα βιώματά μας δεν είναι διαφορετικά από τα βιώματά σας, ενδέχεται μάλιστα να είναι ισχυρότερα, καθαρότερα, ουσιαστικότερα. Επηρεαζόμαστε από την εποχή μας, τις κρίσεις της, τις αντιφάσεις της, τα αδιέξοδά της, τα οράματά της. Οι ταχύτατα μεταβαλλόμενες συνθήκες στη σημερινή μας κοινωνία, η αβεβαιότητα και η οικονομική αστάθεια, όλα συνηγορούν, ώστε να γίνεται πλέον αναγκαία η εφαρμογή ενός μοντέλου **καλλιτεχνικής εκπαίδευσης**, με στόχο όχι την παραγωγή περισσότερων έργων τέχνης, αλλά καλύτερων ανθρώπων και καλύτερων κοινωνιών.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

✓ Θα ήθελα να τελειώσω όπως ξεκίνησα, με την Κική Δημουλά: «**Βαδίζεις σε μian έρημο. Ακούς ένα πουλί να κελαηδάει. Όσο κι αν είναι απίθανο να εκκρεμεί ένα πουλί μέσα στην έρημο, ωστόσο εσύ είσαι υποχρεωμένος να του φτιάξεις ένα δέντρο. Αυτό είναι το ποίημα.**» Ας γίνουν τα σχολεία μας ο χώρος όπου ο κάθε νέος θα μπορέσει να φυτέψει, να ποτίσει, να αναστήσει το δικό του Δέντρο – Ποίημα στην έρημο της σημερινής κοινωνίας.

ΑΠΟΦΩΝΗΣΗ

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας

Επιμέλεια: Μ. Κυριακάκη - Δ. Γιαννακός - Ρ. Σουλουτζόγλου

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2012

Ενδεικτικές Απαντήσεις

ΣΧΟΛΙΟ

- ✓ Η επιλογή του κειμένου της κας Γλύκατζη Αρβελέρ για την εξέταση του μαθήματος της Νεοελληνικής Γλώσσας στις Πανελλαδικές 2012 κρίνεται εξαιρετική, παρά τις δυσκολίες που μπορεί να έχει λόγω του πυκνού ύφους, του δοκιμιακού λόγου, των εννοιών και των συνειρμών που χρησιμοποιεί.
- ✓ Ως εκ τούτου, η σύνθεση της **Περίληψης** (Ομάδα Α') παρουσιάζει αυξημένη δυσκολία.
- ✓ Οι **Ερωτήσεις** (Ομάδα Β') είναι σαφείς και αναμενόμενες.
- ✓ Η **Παραγωγή Λόγου** (Ομάδα Γ') προσφέρει στους μαθητές τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν την εμπειρία τους, να αναλύσουν τους προβληματισμούς τους, να καταθέσουν τις προτάσεις τους, και παράλληλα να αναδείξουν την εκφραστική τους ικανότητα σε συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο.
- ✓ Πρβ. ΣΥΓΧΡΟΝΗ βιβλιοθήκη, **Τετράδια Νεοελληνικής Γλώσσας Γ' Λυκείου**, Κείμενο 29: πόλη, πολιτική, πολιτισμός, σσ. 150 – 151, Κείμενο 67: οι ευθύνες αρχίζουν από τα όνειρα, σσ. 242 - 243, Κείμενο 68: ο καλλιτέχνης & η εποχή του, σσ. 243 – 245, Κείμενο 69: η ευθύνη του καλλιτέχνη απέναντι στην κοινωνία, σσ. 245 – 247, Κείμενο 70: στράτευση & πνευματική ελευθερία, σσ. 247 – 249.
- ✓ Πρβ. ΣΥΓΧΡΟΝΗ βιβλιοθήκη, **Σχεδιαγραμματικές Προσεγγίσεις Γ' Λυκείου**, Θέμα 13, σσ. 63 – 67, Θέμα 14, σσ. 67 – 70, Θέμα 15, σσ. 70 – 74, Θέμα 35, σσ. 152 - 155.

 σύγχρονο

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

ΘΕΣΦΗΤΙΚΗ-ΘΕΓΙΚΗ-ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ
ΕΓΑ.Λ